

Kiril Kadijszki

Gong

Az utcán — emberek, fák — zűrzavaros, zilált had,
és hullnak, egyre hullnak falevelek, hajszálak.

Lépegetünk a porban. S fejbúbunkat laposra
az égbolt elefántja, a nap lustán tapossa.

Mint a letaposott fű, amely feláll kevélyen,
úgy pattan föl a későn fekvő a hajnalfényben.

Az élet reggelente akárha újra válna.
Az ember kenyeret rág, s kenyérhéjat kutyája.

De nem szűnnek a kínok. Gallérunk vizsla szemmel
megnézi asszonyunk. S ott egy szőke sugarat lel.

Egy túl ambiciózus öreg most felbukott a
járdán megint, mert botját a napküllőkbe dugta.

Meg nem elégedünk mi soha. Siker, dicsőség
kell, és ha el nem érjük, igazolást lelünk még.

Morzsával él a hangya, az emberek reménnyel,
míg egygé olvadunk mind a napkorong rezével.

Ó, az a ragyogó gong . . . És rézlapjára sújtva
megkondítják naponta. S kezdődik minden újra.

A hattyú

(groteszk)

Hattyúdalmomat eldalolom majd
egyszer én is. Ám ma semmiképp!
Örülök, hogy hallani nem óhajt
senki, s versem is suta ma még.

Végzetével ki elégedett?
Rút nagykacsa lesz a kiskacsából,
és csak az szolgálhat vigaszául,
hogy hattyúkampón lel véghelyet.

A csapások és az önvádak elől nem
menekíthet az, hogy éhgyomorra gyártott
énekeim mások tápláléka lesznek.

Hattyúnyakat hajlít jégesőtől verten
még a tulipán is, és mohón kítátott
csőrével a sárból jégmagot szemelget.

Fű — I.

Zöld minden körülötted. S benned is — zöld homály. Mész
a réten át — akárha álmon át. Üvegből issza ott
a napot egy kaszás. De végül mégis a
nap szív fel mindent hosszú szalmaszálain . . .

A virágok, e gombostűre tűzött
pillangók, elkerítik utadat.
S te gázolsz — által mindenem. Haladsz előre. Ezzel az
ambícióval járod végig életed.

És azután? Ha mégsincsen halál?

Ha minden ugyanaz, csak elfeledtetik,
s az úr egyik kavernájából a
másikba hull szünetlen . . .

Nyugaton, a hegycsúcsok közt, széttörik
— ma is! — a nap repülő csészealja.
De holnap tán egy másik, más világból újra fölszáll.

S megint törekszünk. És a harkály újra puskacsőre száll,
s csipeget újra emberszíveket . . . Ó, mert sebezhetőségünk örök . . .

Miért e fájdalom, miért az izgalom s az
elkerülhetetlenségtől való
félelem. Nézd a virágot — egyetlen
zöld véna, melynek végén szív dobog . . .

S mi? Kataklizmák,
felfedezések, jobb sors vagy csak a poros öregség —
mi vár reánk? Semmit se tudhatunk . . .

S csoda-e, hogy vakok vagyunk s nem látjuk a jövődőt
s a végtelent, hiszen a föld is — a bevérezett —
úgy csillog csak az úri pázsiton,
mint egy kifolyt szem.

Fű — II.

A nádszálak — zöld kócsagok — a part mentén felsorakozva tán
a jövőből süvítő szélre várnak. Útra kelnek
a vándormadarak megint. De ők? . . .

Dereka ez a nyárnak

— s az életnek s a fájdalomnak — és a reménynek. Most soká még
erő tölt minden élt. És elnehezülve hull le
a méh: forró veritékcepp a lét szent homlokáról.

De nem roskad-e össze végtelen útján maga a lét is? . . .

A mennybolt ma a reménység előtt bezárul:
felzengenek a sürgönydrótok izgatottan,
de szögesdróttá változnak a rájuk
szállt fecskehadtól.

(Oszlopok sorakoznak — mint a kínok stációi,
amelyek életünk végéig elkísérnek:
s te nem sejtet talán, hogy ez egy elvarázsolt
kör, melyben te következél az újabb fordulóra!)

A szamár — bibliai bölcs — terhét a földre dobta,
s fülével kötszert vág a fellegekből vérző
sebeire. Virágot bontott a bogáncs, és pamacsával
pofáját szappanozza. Ám fizetség
nélkül kapunk-e bármit? Tüskéivel bökdös az ironia.
Ballagsz a lekaszált fűvön. Szenved-e így az is,
aki lekaszált emberek közt lépeget?

Semmit se tudhatunk. Csak azt, hogy itt vagyunk még.

És csak a fák, ők nyújtanak felénk
kemény ujjakkal ezer zöld táviratot,
melyeket egy napon nem küld többé a föld.

S mi még olvasni nem tudunk.

Fű — III.

Mindannyiunknál gyorsabb az idő . . .

Az ódon szélmalom fölött ma is
oly lassúdan parázslík el a nap,
mint egy hatalmas áldozati oltár
a régmúltból. Vagy a jövőből tán? (Ki tudná
megmondani, hiszen igaz nevét a
mának sem ismerjük . . .)

Esténként mindahányan
feláldozunk magunkból valamit — a testünkéből s talán a
lelkünkéből is! —, míg el nem hamvadunk egészen.

Az ember fél s nem a haláltól és nem
a feledéstől, hanem a magánytól.

A fa is kinyújtja csontos
ujját éjente: ráhúzná a hold gyűrűjét.
Vonzódásunk a múlthoz mind erősebb!
És a jövő? Homályos, akár az eső, mely tüterápiával
meggyógyítja a földet újra s újra.
De infarktust kapnak tőle az utcalámpák.
S tovább nő a sötétség. Hová bandukol
az az öreg: előtte a szerelmesek
ernyői a szerelem templomának kupolái. Ám ő
oda nem lép be többé. Szeretők imára kulcsolt
kezének kagylójában igazgyöngy terem.
De vásárolhatnak-e rajta egy
második életet — akármily nyomorultat?

Tavasz van, és a fűben sarjadó kikericssek
egy vén gebe kihullott fogai.
Minő irónia! Elporlanak a csontjaid,
s holnap aranyfogaid őrzi csak a föld — elillant
örömeid patkónyomat . . .

Örülj, míg megvan mindened!

És sólyom az eső, melyet egy ismeretlen
ellenség küldött rád, hogy karmaival a szemed kivájja:
ne láthasd, hogyan folytatódik nélküled az élet.

Fű — IV.

Átkígyózik a hágón a vonat. S minden kanyarban új
látképek díszlövési fogadnak. Egyszer egyikük
a szívünkbe talál . . . A dombon — fű közt — alszik valaki.
S egy magányos keresztől céltáblává változik a lebukó nap.

A sötétség megint a fényre céloz . . .

A folyó lassan hömpölyög visszafelé — a múltba.

Mire jó a mi örök kapkodásunk, törtetésünk, tévelygéseink,
mindegy az a folyónak, melyik az enyém, melyik a tiéd — bárkié! —,
mert összegubancolódott irányainkat egybegyűjti úgysis.

Eltűnik minden nyomtalan? A fűzek vén kezükkel
zöld halfüzéreik nyújtják feléd: ezek ama halak,
melyek megélednek minden tavasszal.
De jaj, körötted is mind gyakoribb a tavasz: ez az infarktusok évada.
Ám meglehet, ha meghasad a szív, akár a mag,
új lét támad belőle — bár a földi szemnek láthatatlan.

A remény csak a holnap kinja.

Száguld — a sötétség felé! — a vonatunk. S a fák —
zöld füstgomolyagok

—
a vagon mentén suhannak . . .

Azt hisszük mi mindig,
hogy száguldunk előre, bár valójában felénk
robognak s tűnnek nyomban el zöld napjaink.

És messze valahol, gyermekkorban vagy a jövő mennyboltja alatt,
sohasem változik a kép:

Köd, szürkesség. A város pereme.
Por és fű . . .

Öreg állomás, kopott,
tolatva összetorlott vagonok —
ösvényt hasítanak a semmibe.

Baka István fordításai